

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Факультет фінансів

Кафедра податків і фіскальної політики

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Митна справа»

на тему:

«Прагматизм митного оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України»

Студентка групи ФМО-43

Любін Н.

Науковий керівник:

викл. Ведашенко Н.М.

Кількість балів ___ Оцінка ECTS ___

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

Тернопіль - 2016

Зміст

Вступ	3
1. Митне оформлення як структурний елемент митної політики держави..	5
2. Прагматизм митного оформлення в Україні	12
3. Напрями модернізації процесу митного оформлення в контексті інтеграційних процесів	24
Висновки	32
Список використаних джерел	33

Вступ

Атуальність теми. Формування незалежної та суверенної держави зумовлює необхідність здійснення незалежної зовнішньої політики. Сьогодні Україна визначила своє прагнення увійти до Європейської спільноти, що передбачає приведення законодавства України відповідно до світових стандартів та проведення низки заходів економічного характеру.

Захист державного кордону України є невід'ємною частиною загальнодержавної системи забезпечення національної безпеки і полягає у скоординованій діяльності військових формувань та правоохоронних органів держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законодавством. Ця діяльність провадиться в межах наданих їм повноважень шляхом вжиття комплексу політичних, організаційно – правових, дипломатичних, економічних, прикордонних, імміграційних, розвідувальних, оперативно – розшукових, природоохоронних, санітарно – карантинних заходів.

Забезпечення контролю за додержанням порядку переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, здійснення митного контролю та митного оформлення, а також забезпечення застосування до товарів заходів тарифного та нетарифного регулювання покладено на митні органи України.

З огляду на функціональну спрямованість митної політики держави, важливою складовою виступає система митного оформлення товарів та інших предметів.

Проблематика митного оформлення товарів розглядалась в наукових працях учених і практиків, зокрема, Н.П.Злепко, І.О.Іващук, М.М.Каленського, В.П.Мартинюка, В.П.Науменка, О.П.Парація, П.В.Пашка, В.А.Русскова, А.А.Шершуна, Б.П.Яреми.

Слід відмітити, що в працях зазначених вище учених і практиків розглядається загальний механізм митного оформлення. Поряд із цим, залишається ряд невирішених питань як теоретичного, так і практичного характеру.

Метою роботи є розкриття теоретичних та практичних аспектів процесу митного оформлення товарів і інших предметів, а також розробка основних напрямків вдосконалення в контексті інтеграційних процесів держави.

Об'єктом дослідження є сукупність відносин з приводу реалізації та напрямів модернізації процесу митного оформлення товарів і інших предметів.

Предметом даного дослідження виступає аналіз практичного здійснення митного оформлення товарів та інших предметів в Україні.

Методи дослідження. У роботі використана система загальнонаукових та спеціальних емпіричних і теоретичних методів дослідження. З метою виявлення тенденцій в управлінні персоналом митних органів застосовувалися такі емпіричні методи, як спостереження, опис, порівняння, індуктивне узагальнення.

1. Митне оформлення як структурний елемент митної політики держави

Особливістю сучасного етапу економічного розвитку є швидке зростання обсягів міжнародних економічних контактів, подальший розвиток світового розподілу праці, поглиблення економічної взаємозалежності держав, що обумовлено, насамперед, швидким зростанням виробничих сил та науково – технічним прогресом. Кінцевим результатом такого процесу повинно стати вільне переміщення товарів, послуг, предметів інтелектуальної власності, капіталів, робочої сили через території різних держав та поступове зникнення торговельних бар'єрів між ними. У цю систему поступово інтегрується і українська економіка.

Кожна держава намагається контролювати процеси переміщення товарів через свої кордони з метою захисту економічних інтересів та забезпечення національної безпеки. Для забезпечення ефективного контролю необхідна наявність конкретного механізму його здійснення, що включає об'єкти та суб'єкти цього регулювання та певні правові норми, що регулюють відносини у цій сфері. Під суб'єктом контролю розуміють відповідні інститути держави, а об'єктом виступають правові відносини, що виникають у зв'язку з переміщенням через митний кордон товарів та інших предметів, а регулювання здійснюється на основі нормативно – правових актів [9; с.23].

Митна політика країни виконує функцію забезпечення ефективного митного контролю та митного оформлення товарів і інших предметів. Разом з тим, вона у своїй структурі містить багато складових.

Відтак, митну політику можна окреслити як сукупність принципів, прийомів та заходів, що використовує держава для організації митної справи, інструментів впливу на зовнішню торгівлю з метою забезпечення національної безпеки та власних економічних інтересів. На нашу думку, митна політика - це система принципів та методів реалізації діяльності держави через свої інститути, у сфері забезпечення економічних інтересів та безпеки, а також організації контролю за її виконанням, шляхом здійснення митного контролю та митного оформлення.

Митна політика – це система принципів та напрямків діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно – тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі [8; с.24].

Щодо визначення суті митного оформлення, то існує багато думок. Так, відповідно до Митного кодексу України під поняттям “митне оформлення” слід розуміти сукупність організаційних та технічних заходів, що пов’язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України [7]. І.О. Іващук під митним оформленням розуміє здійснення процедур, необхідних для переміщення товарів та транспортних засобів [5; с.76]. Своє авторське визначення сутності митного оформлення подає О.П. Парацій як сукупність дій, пов’язаних з пропуском в Україну чи за її межі товарів, майна та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України [11; с.36]. А.А.Дубінін вважає, що митне оформлення – це виконання митним органом дій (процедур), які пов’язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів [3; с.86]. Згідно наукового вчення О.П. Гребельникова визначенням поняття митного оформлення товарів та транспортних засобів є вимога, виконання якої обов'язкове для реалізації права всіх фізичних та юридичних осіб на ввезення в Україну або (та) вивезення з України товарів, транспортних засобів та особистих речей [2; с.282].

На нашу думку, під митним оформленням слід розуміти сукупність організаційних та технічних заходів, що пов’язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України.

Усі товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, підлягають митному оформленню, за виключенням окремих випадків, наприклад, судно закордонного плавання, яке заходить у відкритий для міжнародних водних перевезень порт для поповнення запасів води, палива,

продовольства, проведення термінових ремонтних робіт на строк до двох діб, митному оформленню не підлягає, але перебуває під митним контролем до його відправлення, але товари, які завантажуються на це судно, підлягають митному оформленню на загальних підставах [7] .

Транспортні засоби, товари та предмети підлягають обов'язковому декларуванню. Декларування здійснюється шляхом заяви у встановленій формі точних даних та мети переміщення через митний кордон України товарів, майна та інших предметів і про самі товари, майно та інші предмети, а також будь-яких відомостей, необхідних для митного контролю та митного оформлення. При здійсненні зовнішньоекономічних операцій підприємство, яке переміщує товари через митний кордон України, може самостійно без будь-яких обмежень декларувати, ці товари митним органам України. Під час вибору способу декларування підприємство оцінює свої потенційні можливості й визначає готовність своїх співробітників до проведення процедури декларування товарів.

Метою здійснення митного оформлення є:

1. Забезпечення митного контролю, який здійснюється для дотримання державними органами, підприємствами та їх службовими особами, а також громадянами порядку переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів.

2. Застосування засобів державного регулювання переміщенням через митний кордон України товарів та інших предметів, основною метою яких є стягнення до бюджету податків при переміщенні товарів через митний кордон України, а також захист національного ринку від неякісних імпортованих товарів і забезпечення підтримки національного виробника шляхом надання йому можливості конкурувати з іноземними суб'єктами підприємницької діяльності.

Таким чином, метою митного оформлення є засвідчення відомостей, одержаних під час митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та оформлення результатів такого контролю, а також статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів і транспортних засобів.

Воно здійснюється службовими особами митниці для забезпечення митного контролю та із застосуванням засобів державного регулювання ввезення чи вивезення товарів та інших предметів.

При цьому існує виключне право на проведення митного оформлення тільки посадовим особам митних органів, які діють у межах своєї компетенції.

Комплекс заходів системи митного оформлення можна класифікувати на три групи:

1) митне оформлення — це засвідчення відомостей, одержаних під час здійснення митного контролю товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України. Відомості про такі товари надаються особами, які їх переміщують, або уповноваженими декларантами. Відомості зазначаються у митних деклараціях або заявляться усно посадовим особам митного органу;

2) юридичне оформлення результатів митного контролю здійснюється посадовими особами митного органу шляхом проставлення відтисків штампів та печаток, що належать до особистого митного забезпечення, на аркушах митної декларації та накладанням засобів митної ідентифікації на вантажні відсіки транспортних засобів, контейнери, приміщення;

3) ведення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів і транспортних засобів.

В будь-якій країні дії митних органів в ту чи іншу сторону суттєво впливають на ситуацію на кордоні. Так, наслідком впровадження в Україні системи «зеленого коридору», тобто спрощеної процедури проходження митного контролю та митного оформлення стало зняття багатьох проблем у зоні митного контролю. І, навпаки, ускладнення системи використання податкових векселів при імпорті товарів в Україну вплинуло не стільки на збільшення кількості митних документів та збільшення строку митного оформлення вантажів, скільки на скорочення обсягів ввезення товарів.

Операції митного оформлення, порядок їх здійснення, а також форми митних декларацій та інших документів, що застосовуються під час митного

оформлення товарів та транспортних засобів, та порядок їх заповнення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів митних органів протягом часу, що його встановлюють митні органи за погодженням з органами, уповноваженими здійснювати види контролю. Слід зазначити, що відповідно до міжнародних договорів, укладених в установленому законом порядку, митне оформлення у пунктах пропуску через митний кордон України може здійснюватися цілодобово.

Законодавство України допускає можливість здійснення митного оформлення в інших місцях і поза часом роботи митного органу. У такому випадку зацікавлена особа повинна одержати на це згоду митного органу, що проводить митне оформлення. Усі витрати, пов'язані зі зміною місця і часу митного оформлення, несуть зацікавленої особи.

Митному оформленню передують система процедур, які визначаються як попередні операції, вони мають сприяти прискоренню митного оформлення товарів і транспортних засобів. Митне оформлення розпочинається після подання митному органу митної декларації, а також усіх необхідних для здійснення митного контролю та оформлення документів відомостей щодо товарів і транспортних засобів, які підлягають митному оформленню. Свідченням прийняття товарів та документів на них до митного контролю та митного оформлення є проставлення відповідних відміток на митній декларації.

Існує суттєва різниця між здійсненням митного оформлення товарів і інших предметів, що належать суб'єктам підприємницької діяльності та фізичним особам. Митне оформлення товарів або транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон фізичною особою, може здійснюватись у будь-якому митному органі на всій митній території України, тобто це, як правило, пункт пропуску фізичної особи через митний кордон. Якщо товар ввозиться фізичною особою у формі несупроводжуваного багажу, то митне оформлення здійснюється за місцем проживання або тимчасового перебування даної особи.

Митне оформлення товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон юридичною особою, здійснюється митним органом, у зоні діяльності якого розташована дана юридична особа. Тобто якщо митне оформлення товарів і транспортних засобів у повному обсязі, відповідно до їх митного режиму, здійснюється не в місці перетинання митного кордону, митному органу у пункті пропуску на митному кордоні України подаються транспортні, комерційні та інші супровідні документи, що містять відомості, достатні для прийняття рішення про можливість пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

Декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою точних відомостей про товари та транспортні засоби, мету їх переміщення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності через митний кордон України, а також інших відомостей, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення. Умови та порядок застосування форм декларування, перелік відомостей, потрібних для здійснення митного контролю та митного оформлення, визначено Кабінетом Міністрів України, а порядок заповнення митних декларацій та інших документів, що застосовуються під час митного оформлення товарів і транспортних засобів, установлюється Держмитслужбою України.

Визначення суті митного оформлення не можливе в повному обсязі без відповіді на запитання, що ж таке митний контроль? Хоча ці два поняття слід розглядати окремо, оскільки митний контроль – це процедура щодо забезпечення законодавства України з питань митної справи, а митне оформлення – це фіксація, відображення результатів митного контролю, але одне без другого існувати не може.

Кожен науковець в галузі митної справи визначив свій підхід до в'яснення суті митного контролю. В Митному кодексі України митний контроль трактується як сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах їх компетенції з метою забезпечення додержання норм вітчизняного чинного законодавства та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому порядку [7]. О.П.

Гребельник вважає, що митний контроль це - сукупність заходів, здійснюваних митними органами України з метою забезпечення дотримання законодавства країни про митну справу і міжнародних договорів, укладених державою, контроль за виконанням яких покладено на митні органи [2; с.74]. І.О.Іващук визначає дефініцію „митний контроль” як сукупність заходів, що здійснюються митними органами з метою забезпечення дотримання митного законодавства [5; с.72].

На нашу думку, більш детально і глибше висвітлено сутність митного контролю у Митному кодексі України, оскільки із цього визначення випливає, що останній є прерогативою митних органів. Він здійснюється з метою забезпечення чіткого виконання функцій, що покладені на Державну фіскальну службу України: фіскальної, економічної, правоохоронної, статистичної.

Митному контролю підлягають усі товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, незалежно від того, обкладаються вони митом або податками чи ні.

Митний контроль та митне оформлення включають такі функції: організаційно – управлінські, правоохоронні, фіскальні, інформаційні.

Митний контроль містить у собі сукупність заходів спостереження за об'єктами контролю, перевірки фактичного дотримання митних норм і правил, реагування на встановлені правомірні і неправомірні дії і бездіяльність контрольованих осіб, що мають відношення до переміщення товарів через митний кордон України. Сукупність цих заходів залежить від конкретних ситуацій, але загалом це – організаційно-управлінські заходи, пов'язані з реалізацією законів та інших нормативних актів про організацію і здійснення митного контролю за визначеними об'єктами, управлінням ними.

Підсумовуючи викладене, слід відмітити, що митне оформлення виступає основним і невід'ємним елементом митної політики держави. Поряд із цим, його важливо розглядати сукупно із системою митного контролю, оскільки результати митного контролю фіксуються за допомогою процедур митного оформлення.

2. Прагматизм митного оформлення в Україні

Здійснення митного оформлення на практиці відбувається шляхом надання особами, які переміщують товари і транспортні засоби через митний кордон України або здійснюють діяльність, контроль за якою покладено на митні органи пакету документів та відомостей, необхідних для здійснення митного контролю. Цей перелік документів та відомостей, необхідних для проходження процедури митного оформлення, визначається Державною фіскальною службою України. Як правило, такі переліки містяться в Типових технологічних схемах пропуску через державний кордон України автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів.

Залежно від способу переміщення товарів, їх характеру, кількісних та вартісних розмірів, мети переміщення та інших факторів митним органам можуть подаватись різні документи. Основне правило, яке при цьому діє, полягає в тому, що такому поданню підлягають усі документи та відомості, необхідні для здійснення у передбаченому обсязі, митного контролю.

Визначення переліку документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення конкретних товарів і транспортних засобів, залежить від заявленого декларантом митного режиму щодо таких товарів і транспортних засобів, їх характеру, осіб, яким вони належать, вимог відповідних законодавчих та нормативно-правових актів щодо окремих (додаткових) умов та порядків переміщення конкретних товарів і транспортних засобів через митний кордон України та (або) їх митного контролю та митного оформлення, вимог міжурядових та (або) міждержавних угод, учасниками яких виступає Україна.

Основним документом, на базі якого здійснюється декларування вантажів, є митна декларація, оформлення якої є обов'язковою умовою допуску вантажів до процесу розмитнення. Митна декларація - письмова заява встановленої форми, що подається митному органу й містить відомості про товари, які переміщуються через митний кордон України, та митний режим, у який вони заявляються, а також інформацію, необхідну для здійснення митного контролю,

митного оформлення, митної статистики, нарахування податків, зборів та інших платежів.

Митна декларація є уніфікованим документом, сформованим відповідно до міжнародних стандартів аналогічних документів інших країн. Типова форма вантажної митної декларації розроблена Радою митного співробітництва на підставі бланку, прийнятого як уніфікований документ в ЄС, і вперше почала застосовуватись з 1 вересня 1989 р. З 1 січня 1993 р. митна декларація використовується для декларування і митного оформлення товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон України.

Митна декларація містить точні дані про мету переміщення через митний кордон товарів та інших предметів, про самі товари та інші предмети, про відправника, отримувача та декларанта вантажу, спосіб і порядок переміщення вантажів, умови поставки, спосіб розрахунків. Вносяться інші відомості, необхідні для митного оформлення, в тому числі і про нарахування митних та інших обов'язкових платежів. Одним з основних понять при декларуванні товару є самостійний вибір декларантом митного режиму.

Кабінет Міністрів України визначив коло товарів, декларування яких проводиться з заповненням митної декларації: на товари, що переміщуються через митний кордон України підприємствами й митна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 100 євро; на товари, що підлягають державному експортному контролю; на товари, що переміщуються в митному режимі митного складу; на підакцизні товари, що переміщуються через митний кордон України підприємствами; на товари, що безпосередньо ввозяться громадянами в супроводжуваному багажі або пересилаються в несупроводжуваному багажі, надходять на адреси громадян у вантажних відправленнях, міжнародних поштових відправленнях та міжнародних експрес-відправленнях і сумарна митна вартість яких перевищує 1000 євро та/або 100 кг, крім випадків, передбачених законодавством України; на товари, що безпосередньо вивозяться громадянами й сукупна митна вартість яких перевищує 200 євро, крім випадків, передбачених законодавством України; на товари незалежно від їх митної вартості в інших випадках, передбачених законодавством України.

Існують випадки, коли партія вантажу оформлюється по декільком деклараціям. Так, за окремими митними деклараціями форми МД-2 декларуються автомобілі та окремі номерні вузли до них, що ввозяться в Україну й підлягають реєстрації в органах МВС України. У необхідних випадках використовують додаткові аркуші, що дає можливість декларувати одночасно до 99 найменувань товарів та інших предметів однієї партії і щодо яких встановлено єдиний митний режим.

Якщо при декларуванні використовується формуляр-специфікація МД-8, то по такій декларації можливо провести митне оформлення не більш ніж 256 найменувань товарів. Формуляр-специфікація форми МД-8 використовується замість додаткових аркушів митної декларації форми МД-3 виключно у випадках, коли декларуються товари п'ятьох або більше найменувань.

Відповідно до вимог заповнення конкретних типів митної декларації декларант самостійно вписує відомості у необхідні графи декларації. Графу 47 і розділ В (йдеться про нарахування обов'язкових платежів) декларант може не заповнювати з метою прискорення проходження вантажів через митний кордон. Якщо ця графа і розділ декларантом не заповнені, це робить митний орган. Розділи А, С, Д заповнюються виключно митним органом після декларування товарів та інших предметів і пред'явлення їх декларантом до митного оформлення. Деякі митні платежі можуть бути умовно нараховані і, відповідно втрати бюджету досить значні також за рахунок податкових преференцій.

Так, сума податків та зборів, умовно нарахованих по пільгах, наданих законодавчими та іншими нормативно – правовими актами України за 2014 рік становить 6914,0 млн.грн., що на 17,4% (на 1 023,0 млн.грн.) більше, ніж порівняно з минулим роком. Динаміка умовних нарахувань митних платежів по ВМД за 2014– 2015 роки наведена у таблиці 1.

З поданих даних (табл. 1) видно, що в загальному обсязі умовних нарахувань мито складає 3674,0 млн.грн, а з саме: мито імпордне 3 654,8 млн.грн. (52,9%) та мито експортне – 19,2 млн.грн. (0,2%); акцизний податок – 33,1 млн.грн. (0,5%); ПДВ – 3 204,9 млн.грн. (46,4%); митні збори – 2,0 млн.грн. Загальна сума умовно нарахованих податків та зборів за 2015 рік

збільшилась на 1 023,0 млн.грн. у порівнянні з минулим роком.

Таблиця 1

Динаміка умовних нарахувань митних платежів в Україні [4]

Назва виду платежу	2014 рік, млн. грн.	% від загальної суми умовних нарахувань	2015 рік, млн. грн.	% від загальної суми умовних нарахувань	Відношення умовних нарахувань 2015/2014
Мито	2 906,7	49,3	3 674,0	53,1	1,26
Акцизний податок	74,0	1,3	33,1	0,5	0,45
ПДВ	2 908,1	49,4	3 204,9	46,4	1,10
Митні збори	2,2	0	2,0	0	0,90
Всього	5 891,0	100,0	6 914,0	100,0	1,17

Варто зазначити, що найвагоміші суми умовно нарахованих податків та зборів за 2015 рік здійснені: на підставі угод про вільну торгівлю з країнами СНД та Республікою Македонія – 3 353,9 млн.грн. (48,5%); при митному оформленні лікарських засобів – 1 696,6 млн.грн. (24,5%); при митному оформленні товарів, що ввозяться у режимі тимчасового ввезення – 1 401,6 млн.грн. (20,3%). Крім того 55,7 млн.грн. нараховано ПДВ при митному оформленні гуманітарної допомоги, операції з імпорту якої не є об'єктом оподаткування ПДВ.

Найбільші суми умовно нарахованих податків і зборів зафіксовані в митницях: Київській регіональній – 2 249,0 млн.грн. (питома вага у загальній сумі умовно нарахованих платежів 32,5%), Бориспільській – 622,3 млн.грн. (9,0%), Дніпропетровській – 400,7 млн.грн. (5,8%), Південній регіональній – 384,3 млн.грн. (5,6%), Східній регіональній – 321,9 млн.грн. (4,7%). А найбільші темпи росту сум умовно нарахованих податків і зборів зафіксовані в митницях, що подано у таблиці 2.

З наведених вище даних (табл. 2) бачимо, що найбільші суми умовно нарахованих податків і зборів у Новгород-Сіверській митниці, де відношення років становить 1009,3.

Перелік митниць, де зафіксовані найбільші суми умовно нарахованих податків і зборів [4], тис.грн.

Назва митниці	2015 рік	2014 рік	Різниця	2015/2014
Новгород-Сіверська	4 510,0	45 517,2	41 007,2	1 009,3
Ужгородська	18 719,8	55 174,7	36 454,9	294,7
Кримська	86 591,4	222 454,6	135 863,2	256,9
Ізмаїльська	33 709,7	78 336,3	44 626,6	232,4
Старобільська	3 381,1	7 625,0	4 243,9	225,5
Миколаївська	97 442,4	217 888,7	120 446,3	223,6
Чопська	34 614,7	74 782,8	40 168,1	216,0
Маріупольська	26 576,1	52 837,8	26 261,7	198,8
Херсонська	101 609,4	198 337,9	96 728,5	195,2
Черкаська	12 632,2	20 209,5	7 577,3	160,0

Митна декларація на товари, що належать підприємствам, складаються на партію товарів за умови, що до всіх товарів цієї партії застосовується єдиний митний режим. Якщо партія складається з товарів, що мають різні коди згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності, а також якщо товари з однаковим кодом згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності мають різні дані (країну походження, ознаки та характеристики, що впливають на рівень оподаткування, тощо), то відомості зазначаються на додаткових аркушах митної декларації (форми МД-3).

Митна декларація заповнюється державною мовою за допомогою комп'ютера. Разом з митною декларацією подається її електронна копія, яка використовується для прискорення проведення процедури митного оформлення товару і митної статистики зовнішньоекономічної діяльності.

Таким чином, незалежно від виду митної декларації, що використовується при здійсненні митного контролю та митного оформлення, необхідною умовою її прийняття є проставлення на її бланку відтиску особистого митного забезпечення, використання якого передбачене для даного виду митної декларації, засвідчення такого відтиску особистим підписом посадової особи митного органу, яка прийняла митну декларацію, та реєстрація прийнятої митної декларації у справах митного органу.

Крім класичної митної декларації існують інші різновиди митної декларації: тимчасова (неповна), періодична та попередня.

Якщо на момент надходження транспортних засобів, товарів та інших предметів подання належним чином оформленої вантажної митної декларації з об'єктивних причин неможливе, оформлюється тимчасова або неповна митна декларація і здійснюється випуск вантажів у вільний обіг під зобов'язання власника партії товарів. Такі типи митних декларацій оформляються на термін, що не перевищує 30 календарних днів.

Таким чином, тимчасова, чи неповна, декларація подається, коли декларант унаслідок особливих причин не може подати повну декларацію. Найчастіше декларант виявляється нездатним надати повну декларацію через відсутність необхідної інформації, неотримання у строк необхідних для декларування документів. Тимчасову декларацію митний орган дозволяє подавати в окремих форс-мажорних ситуаціях (при наданні термінової гуманітарної допомоги населенню, що постраждало в результаті стихійних лих).

Неповна декларація відрізняється від звичайної митної декларації тільки обсягом інформації, що заявляється митному органу. Причому, як уже відзначалося, декларант протягом встановленого терміну зобов'язується надати всі відсутні документи і відомості митному органу для проведення митного оформлення даної партії товарів.

Подання тимчасової декларації допускається, якщо декларант не може подати повну декларацію у силу особливих причин, під якими розуміються: відсутність на дату подання декларації сформованої товарної партії, яка може бути фактично пред'явлена митному органу; неможливість визначення кількості, якості товарів і їхньої вартості на дату подання митної декларації. Не пізніше 30 днів після випуску товарів у вільний обіг декларант подає в митний орган, що проводив митне оформлення цього товару, повну вантажну митну декларацію.

При регулярному переміщенні через митний кордон тією самою особою однорідних товарів, на одних і тих самих умовах та підставах, за одним контрактом в незмінному режимі митний орган може дозволити такій особі подавати періодичну митну декларацію, яка оформляється на переміщення товарів за певний погоджений з митним органом період.

Додатковою підставою для проведення митного оформлення по періодичній декларації є наявність підприємства-резидента у реєстрі підприємств, що користуються режимом сприяння зовнішньоекономічній діяльності. В такому випадку митний орган може дозволити такому підприємству подавати періодичну митну декларацію, яка оформлюється на товари, що переміщуються протягом певного періоду (який, як правило, не перевищує 30 днів), погодженого з митним органом.

Попередня декларація є одним із видів документів контролю за доставкою вантажів, яка виступає гарантією доставки товарів у митницю призначення.

Оскільки, попередня митна декларація подається митному органу до моменту фактичного ввезення товарів і транспортних засобів на митну територію України, вона не передбачає обов'язкового заявлення декларантом всіх відомостей щодо заходів нетарифного регулювання діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Але така норма не звільняє підприємство або громадянина, які переміщують товари і транспортні засоби через митний кордон України, надати митному органу, в зоні діяльності якого здійснюється їх переміщення через митний кордон, відповідних дозвільних документів, передбачених чинним законодавством України як умов їх ввезення в Україну.

Попередня митна декларація - це документ, що складається на бланку уніфікованого адміністративного документа форми МД-2 (МД-3), містить відомості про товари, які будуть увезені на митну територію України. При цьому перелік відомостей, що заявляються в ній декларантом, визначаються ДМС України.

Порядком здійснення митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням митної декларації, передбачено, що декларант подає митниці для здійснення митного оформлення наступні документи: а) документи, що підтверджують повноваження декларанта на декларування товарів і транспортних засобів; б) облікову картку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності; в) вантажну митну декларацію, заповнену згідно з обраним митним режимом; г) товаротransпортні й інші товаросупровідні документи; г) дозволи й сертифікати вповноважених

державних органів (у встановлених законодавством випадках) та інші документи, зазначені у митній декларації; д) реєстр документів, завірений підписом і печаткою декларанта; е) аркуш проведення митного контролю та оформлення товарів за митною декларацією.

Слід зазначити, що повноті, комплектності документів, що подаються під час декларування товарів приділяється особлива увага з боку митних органів, а неподання митному органу в установлений законодавством строк документів є порушенням митних правил. Оформлення митної документації здійснюється українською мовою або офіційними мовами митних союзів, якщо Україна є їх членом.

Отже, процедура митного оформлення є суттєвим важелем митно-тарифної, політики, який може стимулювати реалізацію економічних інтересів суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічних відносин чи, навпаки, перешкоджати їх реалізації. Ускладнення процедури митного оформлення, збільшення кількості документів при проходженні товарів через митний кордон стає значним протекціоністським бар'єром. Так, за оцінками деяких експертів, під час митного оформлення імпортованих товарів підприємства змушені подавати масу документів та довідок, лише 10% яких передбачено Митним кодексом України. Такий стан справ суперечить світовим тенденціям до скорочення кола питань, у вирішення яких втручаються державні органи.

Митна вартість товарів, що переміщуються підприємствами через митний кордон України, заявляється у митній декларації. У разі переміщення підприємствами через митний кордон України товарів, які підлягають обкладенню податками і зборами (обов'язковими платежами) або митна вартість яких у партії перевищує суму, еквівалентну 5000 євро, за умови, що така партія не є частиною поставки за однією угодою (договором, контрактом), а також поставок того самого товару, що здійснюються кількома партіями одним відправником на адресу одного одержувача за різними угодами (договорами, контрактами), крім митної декларації подається декларація митної вартості.

Для заявлення митної вартості товарів, що вивозяться (експортуються) підприємствами з України, на які встановлено вивізне, антидемпінгове,

компенсаційне чи спеціальні види мита, подається декларація митної вартості за формою ДМВ-3.

Митна вартість товарів, що ввозяться (імпортуються) підприємствами на митну територію України, заявляється декларантом митному органу шляхом подання декларації митної вартості за формою ДМВ-1, ДМВ-2, ДМВ-3 за умови, що ці товари ввозяться (імпортуються) на митну територію України із застосуванням відповідного митного режиму або попередньо заявлений митний режим щодо таких товарів змінюється на інший, який передбачає обкладення цих товарів податками і зборами (обов'язковими платежами).

За рахунок правильної подачі вказаних вище документів до митного оформлення та оперативного реагування митних органів України у 2015 році Державною фіскальною службою України забезпечено надходження до Державного бюджету доходів у сумі 38 236,0 млн.грн., що становить 104,8% показника, встановленого для митних органів на поточний рік. Детально у розрізі податків і зборів надходження до Державного бюджету за 2014 – 2015 роки подано у таблиці 3.

Представлені показники (табл. 3) свідчать про зростання надходжень у 2015 році порівняно з аналогічним періодом 2014 року. Збільшились надходження за всіма видами митних платежів: з ПДВ – на 7 039,8 млн.грн. (на 31,2%); з ввізного мита - на 1 815,3 млн.грн. (на 37,6%); з акцизного збору – на 304,8 млн.грн. (на 52,9%); з митних зборів – на 34,6 млн.грн. (на 4,8%); з вивізного мита – на 16,6 млн.грн. (на 7,6%); з єдиного збору – на 14,2 млн.грн. (на 24,9%).

Слід відмітити, що значна частка митних платежів не була сплачена до державного бюджету через приховування від митного контролю товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України. Так, за даними ДФС України у 2015 році сума податків та зборів, які нараховані по митних деклараціях митними органами, але не сплачених суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності до Державного бюджету України на підставі судових рішень, становить 1 973 035,1 тис.грн. Порівняно з минулим роком (677 283,9 тис.грн.) сума коштів, не сплачена до Держбюджету на підставі рішень судів за 2015 рік, збільшилась на 1 295 751,2 тис.грн

Надходження до Держбюджету за 2014–2015 роки у розрізі податків і зборів в Україні, тис. грн. [4]

	2014 р.	2015 р.	Відхилення	
			+/-	%
ПДВ	22 594 125,3	29 633 890,0	7 039 764,7	31,2
Акциз	576 047,5	880 887,4	304 839,9	52,9
Мито, у т.ч.	5 041 650,7	6 873 625,5	1 831 974,8	36,3
Ввізне мито	4 822 813,7	6 638 151,9	1 815 338,2	37,6
Вивізне мито	218 837,0	235 473,6	16 636,6	7,6
Митні збори	716 664,0	751 243,7	34 579,7	4,8
Єдиний збір	57 100,9	71 330,6	14 229,7	24,9
Інші	17 440,9	25 005,3	7 564,4	43,4
Разом	29 003 029,3	38 235 982,5	9 232 953,2	31,8

Динаміка нарахованих, але не сплачених митних платежів суб'єктами ЗЕД, у зв'язку із розглядом рішень у суді протягом 2014-2015 років показано на рисунку 1.

В данному випадку рішення судів приймалися по наступних справах:

а) щодо товарів, які ввозяться у вільні економічні зони, питома вага втрат у загальній сумі становить 52,8%. Митне оформлення товарів здійснювалося у Східній регіональній, в Маріупольській, Житомирській та в Чернігівській митницях – втрати бюджету – 1 041 446,9 тис.грн., у т.ч. митні платежі не сплачені: АОЗТ „Артемівський м'ясокомбінат” – 474 256,5 тис.грн., ТОВ „СПІ „Відродження” – 466 175,9 тис.грн., ТОВ „Фенікс” – 40 537,2 тис.грн., ЗАТ ПК „ЮНКЕРС” – 31 495,4 тис.грн., ТОВ „Електросталь” – 21 069,7 тис.грн., ВАТ „Новоград-Волинський м'ясокомбінат” – 7 703,5 тис.грн., ТОВ „Інтрансавтострой” – 208,7 тис.грн.;

б) щодо товарів, які ввозяться підприємцями-платниками єдиного податку – втрати бюджету – 259 095,5 тис.грн. або 13,1% від загальної суми втрат. Митне оформлення здійснювалося в: Приморській митниці (СПД Долинська Н.М. та СПД Колосова Г.А.) – втрати бюджету 190 161,2 тис.грн.; Південній регіональній митниці (СПД Долинська Н.М. та СПД Колосова Г.А.) – втрати

бюджету 62 171,5 тис.грн; Харківській митниці (ФОП Вощенко Іван Іванович) – втрати бюджету 6 762,8 тис.грн.;

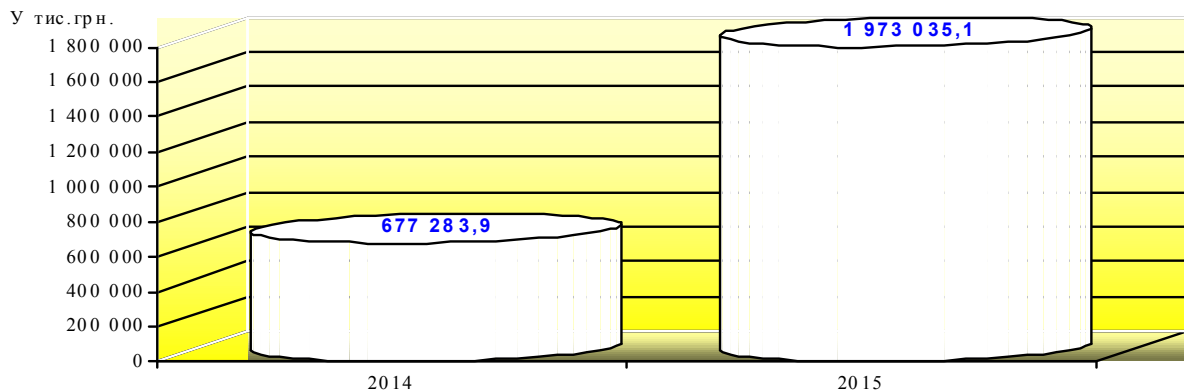

Рис.1. Динаміка нарахованих митних платежів за ВМД, але не сплачених до Державного бюджету на підставі рішень судів у 2014-2015 роках [4]

в) щодо країни походження товарів – 0,2%. Митне оформлення товарів за вказаними рішеннями судів здійснювала Глухівська митниця (ТОВ „Глатпром”) – втрати бюджету 3 990,5 тис.грн.

Протягом 2015 року в Україну ввезено та оформлено в митному відношенні 7 633 легкових автомобіля, що на 354 шт. більше, ніж у 2014 році. З них 5231 штука – зі сплатою податків і зборів, що на 2% (на 109 шт.) менше ніж у 2014 році. Сума митних платежів, сплачених при їх митному оформленні становить 341207 тис.грн., що на 17,8% (на 51628 тис.грн.) більше ніж за відповідний період минулого року.

Найбільшу кількість легкового автотранспорту у 2015 році оформлено у наступних митницях: найбільшу частку займає Херсонська митниця – 24,6% (1 286 шт.) від загальної кількості по системі; Південна регіональна митниця – 20,5% (1 074 шт.); Західна регіональна митниця – 18,6% (971 шт.); Ягодинська митниця – 14,6% (764 шт.); Ужгородська митниця – 8,6% (448 шт.); Чопська митниця – 4,1% (216 шт.).

Підсумовуючи вище наведене, можна дійти висновку, що основним документом, на базі якого здійснюється декларування вантажів, є митна

декларація, оформлення якої є обов'язковою умовою допуску вантажів до процесу здійснення митного контролю та митного оформлення. Крім класичної виділено різновиди митної декларації: тимчасова (неповна), періодична та попередня, порядок використання і застосування яких визначається Митним кодексом України. З метою декларування митної вартості використовують декларації відповідно до становлених і затверджених норм. Прослідковується тенденція щодо збільшення надходжень митних платежів до Державного бюджету у 2015 році, порівняно із 2014 роком. Це пояснюється тим, що у зв'язку з інтеграцією у європейський простір, працівники митних органів проводять митне оформлення більш якісніше і продуктивніше. З метою скорочення термінів оформлення, слід суттєво скоротити перелік необхідних документів, систематизувати їх в універсальні документи на відповідні товари та транспортні засоби.

3. Напрями модернізації процесу митного оформлення в контексті інтеграційних процесів

Процес глобалізації охоплює всі структурні елементи економіки країни, одним із яких є митна політика. Остання, в свою чергу, поділяється на тарифну та нетарифну. Ефективність здійснення тарифного та нетарифного регулювання показує система митного контролю та митного оформлення товарів в Україні.

У зв'язку з інтеграцією нашої країни у європейський простір, постійно вдосконалюється нормативно – правова база України з питань митної політики. Так, наприклад, з 2012 року запроваджено нову форму митної декларації, в якій дещо змінена структура, забарвлення. Зовнішній вигляд декларації подібний до такої, що використовується у країнах – членах Європейського Союзу. За розміром декларація нового зразку не відрізняється від попередньої (крім відривної смужки формат аркуша А-4). У новій митній декларації є чотири примірники, тоді як старій формі митної декларації їх було п'ять, найменування в них також змінено. Так, перший аркуш "1/6" – примірник для країни відправлення/експорту та примірник для країни призначення; "2/7" – статистичний примірник для країн призначення і відправлення; "3/8" – примірник для відправника та для отримувача. митна декларація складається з єдиного адміністративного документа (МД-2) та, у разі потреби, з додаткових аркушів (МД-3), доповнень (МД-6). При цьому аркуші з позначенням "4/5" (примірники для митного органу призначення та доля повернення) комплектів бланків форм МД-2 і МД-3 не використовуються[14].

Особливістю нової форми митної декларації є те, що вона містить зворотний бік. Це стало необхідним у зв'язку з тим, що продовжено перелік граф декларації з 54 до 56. Графа 55 "Перевантаження". Заповнюється, якщо відповідно до законодавства при переміщенні товарів митною територією України відбулася заміна автомобіля, що приводить до руху причіп (напівпричіп) (без здійснення операцій з товарами або їх перевантаження), або товари перевантажуються: з одного транспортного засобу в інший; в контейнер; з одного контейнера в інший. Графа 56 "Інші пригоди при перевезенні.

Подробиці та вжиті заходи". Заповнюється в аркушах з позначенням "4/5" (на зворотному боці), якщо під час переміщення товарів митною територією України внаслідок дії надзвичайних або невідворотних обставин: виникає потреба в заміні транспортного засобу або перевантаженні товарів на інший транспортний засіб або в контейнер; відкрився доступ до вантажного відсіку транспортного засобу чи контейнера або пошкоджено митне забезпечення та (або) товар; сталася повна чи часткова втрата товарів або ці товари неможливо надалі використовувати як вироби чи матеріали. Коротко описується зміст пригоди, зазначаються назви, номери та дати документів, що відповідно до законодавства підтверджують такі обставини, а також надання митним органом дозволу на проведення зазначених операцій. При цьому графи А, С, D/J, E/J, G, H, I, F ВМД заповнюються посадовими особами митних органів. Інші графи ВМД заповнюються декларантом. Графи 55, 56 заповнюються особою, що прийняла задекларовані товари до перевезення (перевізником).

Після завершення митного оформлення товарів до заявленого митного режиму аркуші митної декларації розподіляються у такому порядку: аркуші з позначенням "1/6" комплектів бланків форм МД-2 і МД-3 зберігаються разом з комплектом документів, на підставі яких здійснювалося митне оформлення, у підрозділі митного органу, що здійснював митне оформлення; аркуші з позначенням "2/7" комплектів бланків форм МД-2 і МД-3 використовуються в підрозділі митної статистики митного органу; аркуші з позначенням "3/8" комплектів бланків форм МД-2 і МД-3 повертаються декларанту; при розміщенні товарів у митні режими, що передбачають їх вивезення за межі митної території України, аркуші з позначенням "4/5" комплектів бланків форм МД-2 і МД-3 передаються уповноваженій особі для доставлення перевізником разом з товаром у структурний підрозділ митного органу в пункті пропуску через митний кордон України. Після проведення процедури пропуску ці аркуші передаються до архіву митниці, що здійснила пропуск товару через митний кордон. При митному оформленні (за винятком транзиту) товарів структурним підрозділом митного органу

безпосередньо в пункті пропуску через митний кордон України, через який ввозяться (вивозяться) товари, аркуші з позначенням "4/5" комплектів бланків форм МД-2 і МД-3 не застосовуються [14].

Поряд із цим існує пошук нових моделей розвитку зовнішніх відносин між країнами та сценаріїв розвитку міжнародної торгівлі, що зумовило у 1994 р. утворення Світової організації торгівлі (СОТ) як правонаступниці Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ). Як феномен ХХ ст., дієвий наднаціональний орган, СОТ утвердилася в глобально-планетарному масштабі, об'єднавши країни різних континентів із різним рівнем розвитку та спеціалізацією.

Незважаючи на короткотривалий період діяльності, вона утримує міцні позиції в ХХІ ст. За часів функціонування ГАТТ відбулося вісім раундів щодо тарифних та нетарифних заходів країн-членів, а згодом – антидемпінгових, що дало змогу суттєво зменшити торгові бар'єри та створити нову модель регулювання торговельних відносин. У 2001 р. на четвертій конференції міністрів було оголошено відкриття дев'ятого раунду, який отримав назву "Раунд тисячоліття". Нині під егідою СОТ об'єднано 150 країн, на які припадає близько 95% від світової торгівлі. Динаміку участі країн – членів ГАТТ\СОТ у світовій торгівлі зображено на рисунку 2.

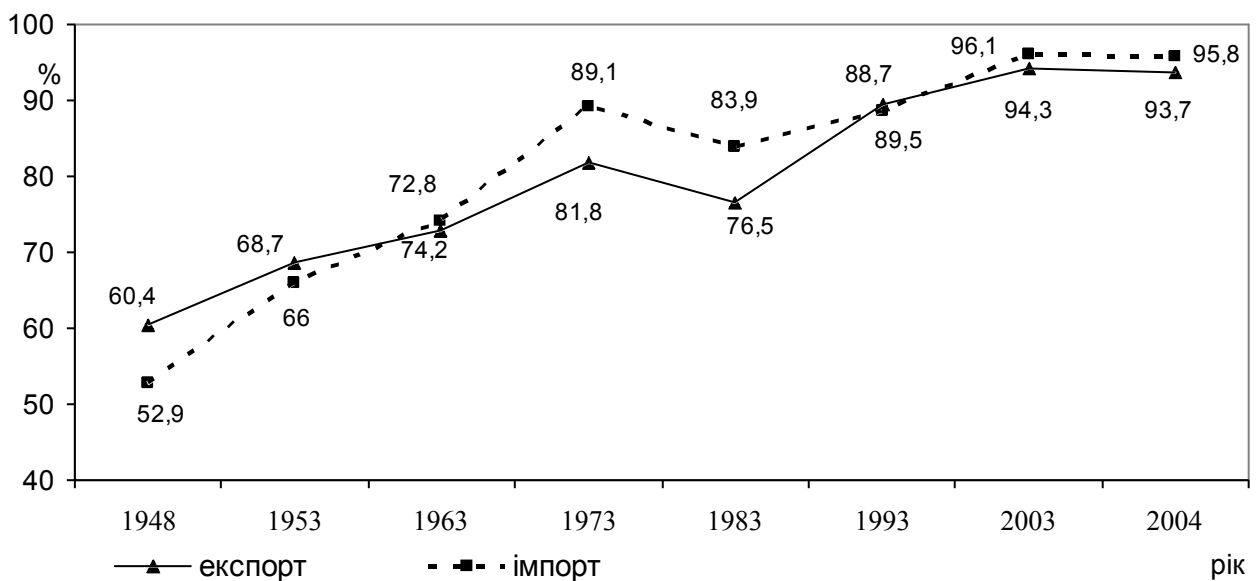

Рис. 2. Динаміка участі країн-членів ГАТТ/СОТ у світовій торгівлі [5]

Процес вступу України до СОТ розпочався 17 грудня 1993 р., коли до Секретаріату ГАТТ було подано офіційну заявку Уряду нашої держави. Як і будь-який процес, членство України в СОТ матиме як позитивні результати, так і негативні наслідки. До основних переваг належать: збільшення експорту українських товарів; Україна матиме режим найбільшого сприяння з країнами, на частку яких припадає більше ніж 95% від світової торгівлі; покращення структури експорту; вдосконалення чинного законодавства; цивілізоване вирішення спірних питань; захист інтересів національних товаровиробників на світових ринках; забезпечення участі України в світовій економічній системі як рівноправного партнера; залучення прямих іноземних інвестицій (прикладом у цьому разі є Болгарія, де інвестиції в перший рік після вступу в СОТ збільшились у 3,7 разу, а в 1999–2000 рр. – в 1,5 разу) [5].

Важливим для українського бізнесу стане спрощення митних процедур і збільшення їх прозорості та контрольованості. На сьогодні майже всі торговельні партнери України визнають, що процедури митного оформлення при імпорті є одними з основних нетарифних бар'єрів у торгівлі. Зменшення рівня ввізних мит практично на всі види продукції, яка імпортується до України, позитивно вплине на конкурентоспроможність підприємств, що використовують імпортні комплектуючі. Від цього виграють, зокрема, імпортери, виробники меблів. Підприємства громадського харчування отримають кращі можливості вибору продуктів та напоїв. Зменшення рівня ввізних мит дасть змогу збільшити асортимент продукції на ринку України, від чого найбільше виграють споживачі.

Разом з цим на сьогоднішній день для країн, з якими Україна уклала угоди про вільну торгівлю, застосовуються умовні нарахування імпортного мита та інших платежів. Так, сума умовно нарахованого податку на додану вартість у 2004 р. становила 11,72 млрд. грн. На угоди про вільну торгівлю припадає 6,25 млрд. грн. При пільговому митному оформленні туркменського та узбецького газу нараховано 1,98 млрд. грн. Загалом, найвагоміші суми умовно нарахованих митних платежів у 2004 р. здійснені на підставі угод про вільну торгівлю з країнами СНД, Балтії та Македонією – 9,42 млрд. грн. (57,9%); за пільгового

митного оформлення туркменського та узбецького газу – 1,98 млрд. грн. (12,1%); за тимчасового ввезення (лізингу) – 1,22 млрд. грн. (7,5%); за пільгового митного оформлення лікарських засобів – 1,25 млрд. грн. (7,7%); за митного оформлення товарів, що ввозилися у спеціальні економічні зони, території пріоритетного розвитку та технопарки – 0,792 млрд. грн. (4,9%) [5].

Суттєвим кроком з позицій світової спільноти для України є надання їй статусу країни з ринковою економікою (що сприятиме врегулюванню процесу запровадження антидемпінгових заходів та перегляду чинних антидемпінгових мит) та відміна поправки Джексона–Веніка для нашої держави, запровадженої в 1974 р. відповідно до Закону про торгівлю “Свобода еміграції в торгівлі Схід–Захід” з політичних переконань щодо колишнього Радянського Союзу. А також вирішення ряду проблем, характерних для сучасної ситуації в країні:

1) недостатність бюджетних коштів є причиною використання в митних органах фізично і морально застарілої техніки і технології для здійснення митного контролю і митного оформлення товарів;

2) незадовільний стан технічних засобів митного контролю та їх недостатня кількість знижує якісний рівень проведення митного контролю;

3) нестача фінансування на придбання матеріалів для копіювальної техніки, збої та перерви в роботі телефонних ліній і комп’ютерних програм, створюють проблеми у наданні звітності та у користуванні ПК, правовими програмами з митного оформлення зовнішньоекономічних вантажів, що в свою чергу негативно впливає на оперативність проведення митного оформлення та відображення його результатів;

4) також на оперативність оформлення вантажної митної декларації впливає необхідність залучення до проведення митного огляду представників відділів номенклатури та класифікації товарів, контролю митної вартості, служби боротьби з контрабандою та митної варті. Крім того, затягування часу митного оформлення, проходить через залучення до проведення митних оглядів окремих підконтрольних товарів співробітників Служби безпеки та Державної фіскальної адміністрації України;

5) недостатня кількість особового складу. Інспектори працюють у дві зміни, щоб вкластися у законодавчо визначений строк митного оформлення товарів;

6) недостатня кваліфікація декларантів (як фізичних осіб, так і підприємств, які здійснюють декларування на підставі договору). Це призводить до помилок при заповненні вантажних митних декларацій і доводиться наново заповнювати їх;

7) недосконала законодавча база в галузі митної справи. Багато законодавчих актів у галузі митної справи суперечать один одному. Майже кожного дня вносяться поправки до законодавчих актів. Це обтяжує роботу як декларантів, так і працівників митних органів.

В галузі гармонізації економіки України необхідно, по можливості, уніфікувати митні правила та процедури, усунути існуючі елементи дискримінації при митному оформленні товарів і транспортних засобів, забезпечити при цьому тісну взаємодію митних, прикордонних та інших органів на основі двосторонніх регламентуючих документів.

В першу чергу, гармонізація митного режиму України повинна вирішити наступні питання:

1) посилення виконавської дисципліни з метою оперативного і якісного проведення митного контролю та оформлення вантажів;

2) забезпечення розвитку інфраструктури митних органів;

3) проведення аналізу діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, декларантів, працівників відділу з метою покращення процесу митного оформлення зовнішньоекономічних вантажів;

4) забезпечення інформування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, митних брокерів та митних перевізників щодо змін у митному законодавстві України, які стосуються декларування та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України;

5) підвищення кваліфікації декларантів;

6) удосконалення нормативно-правової бази з питань митного оформлення;

7) постійне підвищення кваліфікації особового складу митного органу як в Центрах підвищення кваліфікації, так і шляхом самоосвіти;

8) принципове значення для вдосконалення митної справи, а в свою чергу й митного оформлення має Конституція України, її положення покликані стати правовою підставою для оновлення митного законодавства, призвести до доповнень і змін;

9) використання зарубіжного досвіду з питань митного оформлення. Багато країн світу мають на сьогоднішній день багатовіковий досвід в галузі митної справи, їхні правові норми перевірені часом;

10) спрощення митних процедур у торгівлі;

11) зближення процедур митного оформлення в різних митних режимах, зокрема, при транзиті, реекспорті, реімпорті;

12) розробка і втілення в практику митного контролю нормативних документів щодо захисту інтелектуальної власності;

13) зближення методичних підходів в галузі метрології, стандартизації і сертифікації з використанням норм і принципів міжнародного права.

Світовий розвиток ХХ ст. підтвердив, що людство рухається в напрямку лібералізації завдяки функціонуванню Світової організації торгівлі та чинності основних принципів ГАТТ. Проте постає запитання: чи є це політика вільної торгівлі? На наш погляд, ні, бо мито використовувалися в періоди Київської Русі, Козацької держави, його запроваджують як країни з високим, так і низьким рівнем доходів. Разом із цим, якщо з моменту Уругвайського раунду ГАТТ спостерігається процес зменшення імпортних тарифів, то це не є гарантом, що за умови виникнення торгових суперечок рівень тарифного захисту не буде переглянутий, і поки що жодна з країн СОТ не створила вільного доступу товарів у свої країни через відміну тарифних бар'єрів, а їх зменшення є результатом політики захоплення нових зовнішніх ринків та налагодження нових партнерських зв'язків. Нині у світі ще не склалася ситуація стабільності у зовнішніх відносинах, тому проблема вибору форми митної політики є актуальною і на сучасному етапі. Проте нічого кращого, ніж компромісний симбіоз форм митної політики, людство поки що не винайшло[5].

На нашу думку, основним напрямом модернізації процесу митного оформлення в Україні є наближення нормативно – правової бази з питань митної політики до стандартів європейських країн, досвід яких значно багатший і більший.

Отже, гармонізацію українського законодавства з принципами, нормами і стандартами положень угод системи ГАТТ - СОТ, апробованими протягом десятиріч у багатьох країнах світу, вже сьогодні можна віднести до позитивних наслідків приєднання України до СОТ. Згідно із зовнішньоекономічною стратегією уряду триває робота із завершення переговорного процесу щодо вступу України до СОТ і підготовки членства України в цій міжнародній організації. Нині проводиться процедура верифікації прийнятого законодавства із законодавством країн - членів Робочої групи з метою визначення його відповідності зобов'язанням, узятим у ході переговорного процесу, нормам і принципам угод СОТ. Триває також робота з підготовки остаточного варіанта Звіту Робочої групи з розгляду заявки про вступ України до СОТ.

Висновки

Митне оформлення товарів та транспортних засобів є вимогою, виконання якої обов'язкове для реалізації права всіх фізичних та юридичних осіб на ввезення в Україну або (та) вивезення з України товарів, транспортних засобів та особистих речей. Усі товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, підлягають митному оформленню, за виключенням окремих випадків.

Метою митного оформлення є засвідчення відомостей, одержаних під час митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та оформлення результатів такого контролю, а також статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів і транспортних засобів. Воно здійснюється службовими особами митниці для забезпечення митного контролю та із застосуванням засобів державного регулювання ввезення чи вивезення товарів та інших предметів. Виключне право на проведення митного оформлення тільки посадовим особам митних органів, які діють у межах свої компетенції.

Процес митного оформлення розділено на декілька етапів, кожен з яких складається з певної кількості стадій, починаючи з прийняття товару до митного оформлення і закінчуючи випуском його у задекларований режим.

На підставі проведеного нами аналізу надходження митних платежів зроблено висновок про зростання надходжень митних платежів до Держбюджету у 2015 році (порівняно з 2014 роком). Поясненням такої позитивної тенденції є процес інтегрування України до європейської спільноти, а також якісний митний контроль та оформлення товарів працівниками митних органів. В наступних роках для забезпечення збільшення надходжень митних платежів, слід звернути увагу на зменшення кількості необхідних документів для проходження митного оформлення та систематизації їх в універсальні документи.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України: Офіц. вид.: Із змінами і допов. Станом на 1 липня 2010 р./ М-во юстиції України. – К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2010. – 352 с.
2. Гребельник О.П. Митна справа. Підручник. – Центр учбової літератури, 2014. – 472с.
3. Дубініна А. А., Сорокіна С. В., Зельніченко О. І. Митна справа. Підручник. – Київ, «Центр учбової літератури, 2012р.. – 320с.
4. Звітні дані Департаменту митних платежів ДФС України за 2014 – 2015 роки.
5. Іващук І.О. Митні ініціативи в глобальному просторі: Монографія. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – 304 с.
6. Митна енциклопедія: У двох томах. Т.2/: Редкол.: І.Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін. – Хмельницький: ПП Мельник А.А., 2014. – 474 с. – (Митна справа в Україні. Т. 27).
7. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/>
8. Митна справа. Підручник /За ред.. А. Крисоватого. – Тернопіль: Економічна думка. – 2014. – 539 с.
9. Науково-практичний коментар до Митного кодексу України : у 3 т. / П. В. Пашко, В. Ю. Хомутич, Т. І. Єфименко, К. В. Антонов, І. Г. Бережнюк та ін. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. – Т.3. – 504 с.
10. Офіційний сайт ДФСУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>
11. Парацій О.П. Курс лекцій з дисципліни «Митна справа», - Тернопіль: НІКЦ «Добрі справи». – 2010. – 114 с.
12. Шершун А.А. Митне оформлення товарів та транспортних засобів. Навчально – методичний посібник. – Київ, 2011. – 330 с.
13. Ярема Б.П. Особливості оподаткування товарів при переміщенні через митний кордон України: Навчальний посібник. – К.: ВД „ Професіонал”, 2014. – 272 с.

14. Наказ Державної фіскальної служби України «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа» №631 від 30.05.2012р. (із змінами від 28.03.2016р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>